

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Strasbourg, 6 dhjetor 2019

CEPEJ(2019)5Përfundimtar

KOMISIONI EVROPIAN PËR EFIKASITETIN E DREJTËSISË (CEPEJ)

FJALORI I CEPEJ

*U miratua në mbledhjen e 33-të
plenare të CEPEJ në Strasburg, 5 dhe 6
dhjetor 2019*

Shënim:

Qëllimi i këtij dokumenti është të harmonizojë kuptimin e termave përkatës të përdorur në dokumentacionin e CEPEJ që është lëshuar deri më tani, dhe të shërbejë si një referencë për përdorimin e ardhshëm të këtyre termave. Si rezultat i harmonizimit, disa përkufizime të propozuara në këtë dokument mund të mos korrespondojnë saktësisht me përkufizimet përkatëse të miratuara më parë nga CEPEJ.

Disa nga termat e përdorur në këtë dokument mund t'i nënshtrohen shtjellimit të mëtejshëm në shënimin shpjegues të Skemës së Vlerësimit.

Translation co-funded
by the European Union

Ky përktim është prodhuar me fondet Programit të përbashkët të BE dhe Këshillit të Evropës "Instrumenti Horizontal II".
Pikëpamjet e shprehura këtu, në asnjë rast nuk mund të pasqyrojnë opinionin zyrtar të Bashkimit Evropian."

@ 2020 Këshilli i Evropës. Të gjitha të drejtat e rezervuara.
I licencuar në Bashkimin Evropian sipas kushteve të miratuara. Asnjë pjesë e këtij botimi nuk mund të përkthehet, riprodhohet ose të transmetohet në çfarëdo forme ose përmes çfarëdo mjeti, qoftë elektronik (CD-Rom, Internet, etj.) apo mekanik, përfshirë fotokopjimin, regjistrimin apo çfarëdo sistemi depozitimi ose marrjeje informacioni, pa lejen paraprake me shkrim nga Drejtoria e Komunikimit (F-67075 Strasbourg Cedex ose publishing@coe.int).

Përmbajtja

AFATI PROCEDURAL APO AFATI KOHOR	3
ANËTAR JURIE	3
ANKETA E KËNAQSHMËRISË (PËR GJYKATA)	3
AVOKAT	3
BUXHETI	3
• BUXHETI I MIRATUAR.....	3
• BUXHETI I SISTEMIT GJYQËSOR (SHIKO GJITHASHTU BUXHETIN E SISTEMIT TË DREJTËSISË (SI I TËRË)).....	3
• BUXHETI I SISTEMIT TË DREJTËSISË (SI I TËRË) (SHIKO GJITHASHTU BUXHETIN E SISTEMIT GJYQËSOR).....	4
• BUXHETI I ZBATUAR.....	5
CILËSIA E DREJTËSISË	5
DREJTËSIA KIBERNETIKE	5
ECHEVINAGE	5
EKSPERT	6
EKUIVALENT ME ORAR TË PLOTË (FTE)	6
GJYKATA	6
GJYKATA E KOMPETENCËS SË PËRGJITHSHME	6
GJYQAR	6
• GJYQAR JO PROFESIONIST/POROT.....	6
• GJYQAR PROFESIONIST.....	7
• GJYQAR PROFESIONIST I RASTIT.....	7
HARTA GJYQËSORE	7
INTELIJENCA ARTIFICIALE PËR DREJTËSI	7
KATEGORITË E LËNDËVE	7
• LËNDËT ADMINISTRATIVE.....	7
• LËNDËT CIVILE.....	7
• LËNDËT JO-KONTESTUESE.....	7
• LËNDËT JO-KONTESTUESE.....	8
• LËNDËT PENALE.....	8
KATEGORITË E LËNDËVE SIPAS STATUSIT TË TYRE	8
• LËNDËT E PAZGJIDHURA.....	8
• LËNDËT E PRANUARA.....	8
• LËNDËT E PAZGJIDHURA SIPAS VJETËRSISË.....	8
• LËNDËT E ZGJIDHURA.....	8

KËSHILLI PËR GJYQËSORIN	9
KËSHILLTAR LIGJOR	9
KOHA E PRITJES	10
KOHA E LLOGARITUR PËR PËRFUNDIMIN E LËNDËVE TË PAZGJIDHURA (DT)	10
(SHIH PO ASHTU KOHA E LLOGARITUR PËR ZGJIDHJEN E LËNDËVE (DT)	10
KOHËZGJATJA E PROCEDURËS (SHIH PO ASHTU KOHA E LLOGARITUR PËR	10
PËRFUNDIMIN E LËNDËVE TË PAZGJIDHURA (DT)	10
KORNIZA KOHORE (GJYQËSORE) (SHIH PO ASHTU LËNDËT E VJETRA)	10
LËNDA	11
• LËNDË KOMPLEKSE	11
• LËNDË ME PRIORITET	11
• LËNDË NORMALE	11
LËNDËT E VJETRA / BACKLOG (SHIH PO ASHTU AFATET KOHORE (GJYQËSORE)	11
MESATARJA (SHIH PO ASHTU MESI)	12
MESI	12
NDIHMJA JURIDIKE	13
NGARKESA ME LËNDË (SHIH PO ASHTU LËNDËT E PAZGJIDHURA DHE NGARKESA ME PUNË)	13
NGARKESA ME PUNË (NË GJYKATË)	13
NORMA E ZGJIDHJES SË LËNDËVE (CR)	14
NOTERIA	14
PËRMBARIMI	14
• KOHA E PËRMBARIMIT	14
• PËRMBARIMI	14
• PËRMBARUESI	15
PROCEDURA E PADIVE TË VOGLA	15
PROCEDURA E THJESHTËSUAR	15
PROKURORI PUBLIK	15
QASJA NË DREJTËSI	15
RECHTSPFLERER	16
RRJEDHA E LËNDËS	16
SHËRBIMET E PROKURORISË PUBLIKE	16
SHPENZIMET GJYQËSORE/LIGJORE	16
SISTEMI I MENAXHIMIT TË LËNDËVE (SML)	16
SISTEMI PËR PESHIMIN E LËNDËVE	16
STAFI I GJYKATËS	17
VEPRA	17
ZGJIDHJA ALTERNATIVE E MOSMARRËVESHJEVE	17
• ARBITRAZHI	17
• NDËRMJETËSIMI	17
• NDËRMJETËSIMI I NDËRLIDHUR ME GJYKATË/NDËRMJETËSIMI GJYQËSOR	17
• PAJTIMI	17

AFATI PROCEDURAL APO AFATI KOHOR

Afati kohor për ndërmarrjen e një hapi në një çështje gjyqësore të vendosur nga ligji procedural dhe sjell pasoja juridike në rast të mosrespektimit.

ANËTAR JURIE

Person laik i cili bashkë me anëtarë tjerë të jurisë (kolektivisht referuar si juri), gjykon çështje faktike nën drejtimin e një gjykatësi në aspektin ligjor.

ANKETA E KËNAQSHMËRISË (PËR GJYKATA)

Anketa për matjen e shkalës në të cilën veprimtaria gjyqësore ose shërbimi plotëson pritjet e një grupi specifik të synuar.

AVOKAT

Personi i kualifikuar dhe i autorizuar sipas ligjit kombëtar të përfaqësojë dhe veprjë në emër të klientëve të tij/saj, të angazhohet në ushtrimin e ligjit, të paraqitet para gjykatave ose të këshillojë dhe përfaqësojë klientët e tij/saj në çështjet ligjore.

BUXHETI

• BUXHETI I MIRATUAR

Buxheti i cili është autorizuar zyrtarisht me ligj (p.sh. nga Kuvendi ose një autoritet tjetër kompetent publik).

• BUXHETI I SISTEMIT GJYQËSOR (SHIKO GJITHASHTU BUXHETIN E SISTEMIT TË DREJTËSISË (SI I TËRË))

Buxheti i caktuar për gjykatat, shërbimet e ndjekjes publike dhe për ndihmë juridike.

Buxheti i sistemit gjyqësor i CEPEJ

- **BUXHETI I SISTEMIT TË DREJTËSISË (SI I TËRË) (SHIKO GJITHASHTU BUXHETIN E SISTEMIT GJYQËSOR)**

Buxheti i alokuar për sistemin gjyqësor, dhe elementë të tjerë të sistemit të drejtësisë, siç janë buxhetet për sistemin e burgjeve, shërbimet sprovuese, Këshillat për Gjyqësorin, Gjykatën Kushtetuese, organin e administrimit gjyqësor, zyrën e Avokatit të Shtetit (d.m.th. avokatët që përfaqësojnë interesat e shtetit), shërbimet e përmbartimit, noterët, shërbimet mjekoligjore, mbrojtja gjyqësore e të miturve (siç është buxheti i caktuar për punonjësit social), funksionimi i Ministrisë së Drejtësisë, shërbimet e refugjatëve dhe azilkerkuesve, shërbimi i imigracionit dhe madje edhe buxheti për shërbime të caktuara policore (p.sh. policia gjyqësore, transferimi i të burgosurve, siguria në gjykata, etj.).

policijske shërbesë (npr. za sudsku policiju, prevoz zatvorenika, bezbednost u sudovima itd.).

• BUXHETI I ZBATUAR

Shpenzimet të cilat bëhen në vitin e referuar.

CILËSIA E DREJTËSISË

Përfshin jo vetëm cilësinë e vendimeve gjyqësore dhe aspektet kryesore të ofrimit të shërbimit gjyqësor, por edhe të gjitha aspektet e tjera të vlerësueshme që janë të rëndësishme për funksionimin e mirë të sistemit të drejtësisë.

DREJTËSIA KIBERNETIKE

Mjetet e teknologjisë së informacionit dhe komunikimit që përdoren për të lehtësuar administrimin e drejtësisë.

Kuptuar gjerësisht si grupimi i të gjitha situatave në të cilat aplikimi i TIK-ut është pjesë e një procesi të zgjidhjes së mosmarrëveshjeve, qoftë brenda apo jashtë gjykatës.

ECHVINAGE

Përbërja e një gjykate në rrethanat kur një çështje dëgjohet dhe vendoset nga një trup gjykues profesionistë dhe gjyqtarë jo profesionistë.

EKSPERT

Personi që zotëron një kompetencë prej eksperti në një fushë të caktuar dhe që jep prova dhe/ose një mendim ekspert në procedurat gjyqësore për një çështje për të cilën është e rëndësishme kjo kompetencë.

EKUIVALENT ME ORAR TË PLOTË (FTE)

Numri i personave që punojnë me numër standard të orëve. Numri i personave që punojnë me orar jo të plotë duhet të shndërrohet në ekuivalent me orar të plotë (p.sh. kur dy persona punojnë sa gjysma e numrit standard të orëve, ato llogariten për një "ekuivalent me orar të plotë". Një punëtor me gjysmë orari duhet të llogarisë 0.5 për ekuivalentin me orar të plotë).

GJYKATA

Organ i krijuar me ligj për të ushtruar pushtetin gjyqësor të shtetit në çështjet civile, administrative dhe penale.

GJYKATA E KOMPETENCËS SË PËRGJITHSHME

Gjykatë e cila është kompetente të gjykojë për të gjitha llojet e procedurave të nisura në shkallë juridiksionale të cilës i përket ajo gjykatë, dhe të cilat nuk duhet të trajtohen para gjykatave të specializuara për shkak të natyrës së lëndës

GJYQTAR

Anëtar i gjykatës i ngarkuar me ushtrimin e pushtetit gjyqësor të shtetit në përcaktimin e çështjeve civile, administrative dhe penale.

• GJYQTAR JO PROFESIONIST/POROT

Personi që nuk është gjyqtar profesionist, i ngarkuar me ushtrimin e pushtetit gjyqësor të shtetit. Duhet dalluar nga një jurist.

• GJYQTAR PROFESIONIST

Gjykatësi që është rekrutuar, trajnuar dhe emëruar në një pozitë gjyqësore me pagesë për një pozitë të tillë.

- **GJYQTAR PROFESIONIST I RASTIT**

Gjyqtar profesionist i cili nuk i kryen detyrat në baza të përhershme por që shpërblehet për kryerjen e funksioneve si gjyqtar.

HARTA GJYQËSORE

Shpërndarja e shkallëve gjyqësore dhe rrjetit të gjykatave brenda një shteti.
INTELIJENCA ARTIFICIALE PËR DREJTËSI

Pako e metodave, teorive dhe teknikave shkencore, qëllimi i të cilës është të riprodhojë, me anë të një makinerie, aftësitë njohëse të qenieve njerëzore në kontekstin e drejtësisë.

KATEGORITË E LËNDËVE

- **LËNDËT ADMINISTRATIVE**

Mosmarrëveshje ndërmjet personave (fizikë ose juridikë) dhe autoriteteve publike, të qeverisura nga e drejta administrative.

Në disa vende, lëndët administrative trajtohen nga gjykatat dhe tribunalet e specializuara administrative, ndërsa në vendet e tjera, mosmarrëveshjet e tilla trajtohen nga gjykatat civile të juridiksionit të përgjithshëm.

- **LËNDËT CIVILE**

Ndërsa shumica e këtyre rasteve kanë të bëjnë me mosmarrëveshjet ndërmjet personave juridikë të rregulluara nga e drejta private, nuk mund të ketë një përcaktim gjithëpërfshirës të një lënde civile për shkak të larmisë së sistemeve gjyqësore evropiane.

- **LËNDËT JO-KONTESTUESE**

Lënda që përfshin një mosmarrëveshje e cila mund të vendoset nga një gjykatë.

• LËNDËT JO-KONTESTUESE

Lënda e proceduar nga një gjykatë e cila nuk përfshin zgjidhjen e mosmarrëveshjes (p.sh. një kërkesë e pakontestueshme për regjistrimin e një interesi ose të drejte ose një rast të urdhrit të pakontestuar të pagesës).

• LËNDËT PENALE

Lënda për të cilën mund të shqiptohet sanksion penal për kryerjen e një vepre penale, edhe nëse ky sanksion parashihet, në disa sisteme kombëtare në ligjin administrativ (p.sh. gjobat ose shërbimi në bashkësi).

Vepra të tilla penale mund të përfshijnë, në disa sisteme kombëtare, vepra të vogla që përfshijnë sjellje antisociale, shqetësime publike ose shkelje në trafik.

KATEGORITË E LËNDËVE SIPAS STATUSIT TË TYRE

• LËNDËT E PAZGJIDHURA

Lënda e cila mbetet për tu zgjidhur nga gjykata në fjalë në një moment të caktuar kohor (p.sh. 1 janar).

• LËNDËT E PRANUARA

Lënda e paraqitur në gjykatën në fjalë brenda një periudhe kohore të caktuar.

Çdo lëndë e cila është paraqitur më parë dhe është dërguar në të njëjtën shkallë të gjykatës për rivendosje (p.sh. pas një ankese) duhet të konsiderohet si lëndë e re e pranuar.

• LËNDËT E PAZGJIDHURA SIPAS VJETËRSISË

Lënda e cila mbetet për tu zgjidhur në një moment të caktuar kohor (p.sh. më 31 dhjetor të vitit referues), i grupuar duke iu referuar kohëzgjatjes së kohës që ka kaluar që nga paraqitja e saj.

Kategoria e lëndëve							
Lëndët e pazgjidhura	0-12 muaj	13-18 muaj	19-24 muaj	25-30 muaj	31-36 muaj	Mbi 36 muaj	Totali të pazgjidhura

• LËNDËT E ZGJIDHURA

Lënda që është përfunduar në gjykatën në fjalë ose përmes një vendimi nga gjykata, ose përmes ndonjë hapi tjetër procedural që i ka dhënë fund lëndës (p.sh. një ndërprerje e lëndës ose një zgjidhje) brenda një periudhe kohe të caktuar.

Në përgjithësi, data e përfundimit do të jetë data e:

- nënshkrimit ose lëshimit të aktgjykimit,
- miratimit të zgjidhjes nga gjykata,
- pushimi formal.

KËSHILLI PËR GJYQËSORIN

Institucion i pavarur nga pushteti ekzekutiv dhe legjislativ, ekziston në disa shtete, i cili është përgjegjës për funksione të ndryshme qeverisjeje në lidhje me gjyqësorin. Këshilli ka për qëllim të mbrojë pavarësinë e gjyqësorit dhe gjyqtarëve individualisht. Në disa shtete Këshilli i Gjyqësorit gjithashtu mund të jetë përgjegjës për prokurorët.

KËSHILLTAR LIGJOR

Profesionist juridik i cili jep këshilla juridike dhe përgatit dokumente juridike por nuk ka kompetencë të përfaqësojë klientët para gjykatave.

KOHA E LLOGARITUR E PËRFUNDIMIN E LËNDËVE TË PAZGJIDHURA (DT) (SHIKO GJITHASHTU KOHËZGJATJEN E PROCEDURËS)

Numri i lëndëve të pazgjidhura në fund të një viti, i ndarë me numrin e lëndëve të zgjidhura brenda atij viti, shumëzuar me 365 (ditët e një viti):

$$\frac{\text{Koha e llogaritur për përfundimin e lëndëve të pazgjidhura}}{\text{Numri i lëndëve të pazgjidhura në fund të vitit}} \times \frac{\text{Numri i lëndëve të zgjidhura brenda vitit}}{365}$$

Ky tregues vlerëson se sa ditë duhet të kërkohen për të zgjidhur lëndët e pazgjidhura bazuar në kapacitetin aktual të gjykatës për të zgjidhur lëndët. Ajo përdoret si një parashikim i kohëzgjatjes së procedurave gjyqësore.

Ky tregues nuk është llogaritje e kohëzgjatjes së procedurave, por është vlerësim teorik i kohës së nevojshme për të proceduar lëndët e pazgjidhura.

KOHA E PRITJES

Koha gjatë së cilës asnjë aktivitet nuk zhvillohet brenda një procedure (p.sh. sepse gjyqtari është duke pritur raportin e një eksperti).

KOHA E LLOGARITUR PËR PËRFUNDIMIN E LËNDËVE TË PAZGJIDHURA (DT) (SHIH PO ASHTU KOHA E LLOGARITUR PËR ZGJIDHJEN E LËNDËVE (DT)

KOHËZGJATJA E PROCEDURËS (SHIH PO ASHTU KOHA E LLOGARITUR PËR PËRFUNDIMIN E LËNDËVE TË PAZGJIDHURA (DT)

Kohëzgjatja midis datës në të cilën paraqitet një lëndë e re në gjykatë dhe datës në të cilën lënda zgjidhet. Kjo masë mund të zbatohet për një ose më shumë shkallë gjyqësore.

KORNIZA KOHORE (GJYQËSORE) (SHIH PO ASHTU LËNDËT E VJETRA)

Periodha e caktuar kohore brenda së cilës pritet të zgjidhen lëndët. Korniza kohore nuk duhet të ngatërrohet me afatet procedurale ose afatet kohore, të cilat vlejnë për lëndë individuale.

LËNDA

Procedurat e ngritura para gjykatës për një vendimmarrje në një çështje gjyqësore apo jo gjyqësore, ose në një akuzë penale.

• LËNDË KOMPLEKSE

Lëndë e cila për shkak të cilësive të veçanta (p.sh. numri i palëve, vëllimi i provave, numri dhe/apo kompleksiteti i çështjeve në mosmarrëveshje), mund të kërkojë kohë shtesë për zgjidhje përtej asaj që pritet për një rast të zakonshëm brenda kategorisë së lëndës në fjalë.

• LËNDË ME PRIORITET

Lëndë e cila, për nga natyra e saj, duhet të zgjidhet sa më shpejt që të jetë e mundur, siç përmendet në juridiksionin e Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut ose në nivel kombëtar ose lokal.

• LËNDË NORMALE

Lëndë që nuk është as komplekse dhe as lëndë me prioritet.

LËNDËT E VJETRA / BACKLOG (SHIH PO ASHTU AFATET KOHORE (GJYQËSORE)

Lëndët në pritje në gjykatën në fjalë të cilat nuk janë zgjidhur brenda një afati të caktuar kohor.

Për shembull, nëse afati kohor është caktuar 24 muaj për të gjitha procedurat civile, lëndët e vjetra paraqesin numrin e lëndëve të pazgjidhura që janë më të vjetra se 24 muaj.

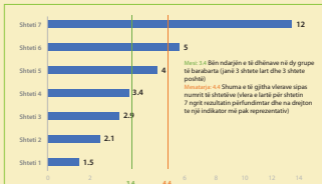
Mesatarja është e ndjeshme në rastin e vlerave ekstreme. Mesatarja nuk duhet të ngatërrohet me të mesmen.

MESI

Vlera që ndan grupin e të dhënave në fjalë në dy grupe të barabarta në mënyrë që 50% e numrave të jenë mbi këtë vlerë dhe 50% janë nën atë.

Mesi nganjëherë është më i përshtatshëm për t'u përdorur sesa mesatarja, pasi është më pak i ndjeshëm ndaj vlerave ekstreme. Mesi nuk duhet të ngatërrohet me mesataren.

NDIHMJA JURIDIKE

Ndihmë për kategori të caktuara të personave në formën e këshillave juridike të financuara nga shteti dhe/ose përfaqësimi.

NGARKESA ME LËNDË (SHIH PO ASHTU LËNDËT E PAZGJIDHURA DHE NGARKESA ME PUNË)

Sasia e lëndëve të pazgjidhura në një kohë të caktuar (p.sh. 1 janar 2019) plus lëndët e pranuar në një periudhë të caktuar (p.sh. nga 1 janari 2019 deri më 30 qershor 2019).

Është tregues i numrit të përgjithshëm të lëndëve me të cilat një gjykatë ose gjyqtar duhet të merret.

NGARKESA ME PUNË (NË GJYKATË)

Tërësia e veprimeve gjyqësore që kërkohet të kryhen (p.sh. Menaxhimi i lëndëve, detyrat e menaxhimit, çdo aktivitet tjetër që është pjesë e punës së gjykatës, gjyqtarit ose shërbimit të prokurorisë publike).

Ky përkufizim nuk duhet të ngatërrohet me një përcaktim më të ngushtë të termit të përdorur në literaturë të caktuar për të treguar numrin e lëndëve pasi ato të jenë peshuar.

NORMA E ZGJIDHJES SË LËNDËVE (CR)

Raporti i përfutur nga pjesëtimi i numrit të lëndëve të zgjidhura me numrin e lëndëve të pranuar në një periudhë të caktuar, e shprehur si përqindje:

$$\text{Norma e zgjidhjes së lëndëve (\%)} = \frac{\text{Numri i lëndëve të zgjidhura në një periudhë kohore}}{\text{Numri i lëndëve të pranuar në një periudhë kohore}} \times 100$$

Norma e zgjidhjes së lëndëve e barabartë me 100% tregon aftësinë e gjykatës ose të një sistemi gjyqësor për të zgjidhur aq lëndë sa është numri i lëndëve të pranuar brenda periudhës së caktuar kohore. Një normë e zgjidhjes së lëndëve mbi 100% tregon aftësinë e sistemit për të zgjidhur më shumë lëndë sesa ato të pranuar. Përfundimisht, një normë e zgjidhjes së lëndëve nën 100% shfaqet kur numri i lëndëve të pranuar është më i lartë se numri i lëndëve të zgjidhura. Në këtë rast numri i lëndëve të pazgjidhura do të rritet.

Në të vërtetë, norma e zgjidhjes së lëndëve tregon se si gjykata apo sistemi gjyqësor po përballet me rrjedhën e lëndëve të pranuar.

NOTERIA

Bartësi profesional i detyrës publike i cili në emër të shtetit siguron kontrollin e ligjshmërisë sipas vullnetit të palëve dhe ligjit dhe garanton vërtetësinë e akteve në të cilat ai/ajo ndërhyt.

PËRMBARIMI

• KOHA E PËRMBARIMIT

Periudha kohore nga fillimi deri në përfundimin e procesit të përmbarimit. Është kohëzgjatja e periudhës së nevojshme për përfundimin e të gjitha veprimeve të kryera nga agjenti i përmbarimit.

• PËRMBARIMI

Përmbarimi apo ekzekutimi i vendimeve gjyqësore, dhe titujve të tjerë të zbatueshëm gjyqësor ose jo gjyqësor, në përputhje me ligjin, duke përfshirë konfiskimin nga përmbaruesi të pasurive të një debitori të cilat janë ligjërisht të disponueshme për konfiskim.

• PËRMBARUESI

Personi i autorizuar nga shteti për të kryer procesin e përmbarimit, pavarësisht nëse ai person është i punësuar nga shteti apo jo.

PROCEDURA E PADIVË TË VOGLA

Procedurë e thjeshtuar e krijuar për zgjidhjen e padive me vlerë të kufizuar siç përcaktohet me ligj.

PROCEDURA E THJESHTËSUAR

Forma e shkurtuar dhe e përshpejtuar e procedurave gjyqësore në mosmarrëveshje civile dhe lëndë penale.

PROKURORI PUBLIK

Zyrtari publik i cili, në emër të shoqërisë dhe në interes të publikut, siguron zbatimin e ligjit dhe kryen ndjekje penale kur shkelja e ligjit mbart një sanksion penal, duke marrë parasysh si të drejtat e individit ashtu edhe efektivitetin e nevojshëm të sistemit të drejtësisë penale.

Në disa shtete anëtare, prokurorët publikë ushtrojnë edhe kompetenca në të drejtën civile, administrative, tregtare dhe të punës.

QASJA NË DREJTËSI

Të gjithë faktorët dhe burimet ligjore dhe organizative (p.sh. ndihma juridike, tarifat gjyqësore, informacionet) që ndikojnë në disponueshmërinë dhe efektivitetin e shërbimeve gjyqësore.

Në kontekstin e drejtësisë kibernetike, ky koncept përfshin mjetet për qasje në drejtësi (informacione në internet për të drejtat e kujt do dhe statusin e procedurave gjyqësore, publikimin e praktikës gjyqësore) dhe qasjen në procedurat e zgjidhjes së mosmarrëveshjeve (dhënia e ndihmës juridike përmes internetit, referimi në gjykatë ose në shërbimin e ndërmjetësimt).

RECHTSPFLEGER

Zyrtari i pavarur gjyqësor, që kryen detyrat e përcaktuara me ligj, i cili nuk është asistent gjyqësor, por punon brenda gjykatës dhe mund të kryejë detyra juridike në fusha të ndryshme, p.sh. ligji i familjes dhe ligji i kujdestarisë, ligji i trashëgimisë dhe ligji për regjistrin e tokës dhe regjistrat tregtar; në disa shtete, gjithashtu mund të ketë kompetencë për të marrë vendime gjyqësore në mënyrë të pavarur, siç janë dhënia e shtetësisë, urdhrat e pagesës, ekzekutimi i vendimeve gjyqësore, ankande të mallrave të paluajtshme, lëndët penale dhe ekzekutimi i gjykimeve në lëndët penale, ulja e dënimit me anë të shërbimit në komunitet, ndjekja penale në gjykatat e qarkut, vendimet në lidhje me ndihmën juridike, etj.; në disa shtete mund të jetë gjithashtu kompetent për të ndërmarrë detyra gjyqësore administrative.

RRJEDHA E LËNDËS

Procesi me të cilin lëndët e pranua, lëndët e zgjidhura dhe lëndët në pritje trajtohen nga një gjykatë gjatë një periudhe të caktuar

SHËRBIMET E PROKURORISË PUBLIKE

Struktura organizative dhe administrative dhe burimet që mbështesin funksionin e prokurorit publik.

SHPENZIMET GJYQËSORE/LIGJORE

Shpenzimet e përgjithshme të procedurave juridike dhe shërbimet e tjera që lidhen me çështjen që paguajnë palët gjatë procedurave (taksat, këshillat juridike, përfaqësimi ligjor, shpenzimet e udhëtimit, etj).

SISTEMI I MENAXHIMIT TË LËNDËVE (SML)

Sistemi, zakonisht elektronik, i cili mundëson procedimin e lëndëve në gjykatë, duke përfshirë veçori të tilla si paraqitjen e lëndëve, caktimin e veprimeve lidhur me lëndën, nxjerrjen e urdhrave shabllonë dhe dokumente të tjera, dhe ruajtjen, nxjerrjen dhe raportimin e të dhënave të rrjedhës së lëndëve.

SISTEMI PËR PESHIMIN E LËNDËVE

Sistemi i pikëve për të vlerësuar shkallën e kompleksitetit të llojeve të lëndëve bazuar në të kuptuarit se një lloj lënde mund të dallojë nga lloji tjetër i lëndëve në sasinë e kohës gjyqësore të nevojshme për procedim.

STAFI I GJYKATËS

Stafi jo gjyqtar i punësuar në gjykatë, duke përfshirë por jo i kufizuar në Rechtspfleger, stafi që ofron ndihmë të drejtpërdrejtë për gjyqtarët, stafin përgjegjës për çështje të ndryshme administrative dhe për menaxhimin e gjykatës dhe stafin teknik.

VEPRA

Çdo veprim ose mosveprim që shkel ligjin dhe tërheq një sanksion penal siç është dënimi me burg ose gjobë dhe trajtohet nga gjykata që ushtron juridiksionin penal (ose, kur parashihet me rëndin ligjor kombëtar, ndonjë autoritet tjetër gjyqësor ose administrativ).

ZGJIDHJA ALTERNATIVE E MOSMARRËVESHJEVE

Metodat, siç janë arbitrazhi, pajtimi, ndërmjetësimi dhe ndërmjetësimi i aneksuar nga gjykata për zgjidhjen e mosmarrëveshjes pa hyrë në proces gjyqësor. Disa nga këto metoda mund të jenë të zbatueshme për lëndët penale.

• ARBITRAZHI

Procedura me të cilën palët zgjedhin një person të tretë të paanshëm, të njohur si arbitër, për të vendosur për një mosmarrëveshje midis tyre, dhe vendimi i të cilit është detyrues.

• NDËRMJETËSIMI

Proces i strukturuar dhe konfidencial në të cilin një person i tretë i paanshëm, i njohur si ndërmjetës, ndihmon palët duke lehtësuar komunikimin midis tyre me qëllim të zgjidhjes së çështjeve të mosmarrëveshjes.

• NDËRMJETËSIMI I NDËRLIDHUR ME GJYKATË/NDËRMJETËSIMI GJYQËSOR

Ndërmjetësimi i cili inicohet ose kryhet nga një gjykatës ose prokuror publik apo staf gjyqësor që lehtëson, drejton, këshillon ose udhëheq procesin e ndërmjetësimit. Ndërmjetësimi i tillë mund të jetë i detyrueshëm qoftë si parakusht për institucionin e procedurës ose si kërkesë e gjykatës gjatë procedurës.

• PAJTIMI

Proces konfidencial përmes të cilit një person i tretë i paanshëm, i njohur si pajtues, iu bën një propozim jo detyrues palëve për zgjidhjen e një mosmarrëveshjeje midis tyre.

Ky përkthim është prodhuar me fondet Programit të përbashkët të BE dhe Këshillit të Evropës "Instrumenti Horizontal II". Pikëpamjet e shprehura këtu, në asnjë rast nuk mund të pasqyrojnë opinionin zyrtar të Bashkimit Evropian."

Këshilli i Evropës është organizatë lidere e kontinentit evropian për të drejtat e njeriut. Organizata përbëhet nga 47 shtete anëtare, 28 prej të cilave janë anëtare të Bashkimit Evropian. Të gjitha shtetet anëtare të Këshillit të Evropës kanë nënshkruar Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut, traktat ky i projektuar për të mbrojtur të drejtat e njeriut, demokracinë dhe sundimin e ligjit. Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut mbikëqyr zbatimin e Konventës nga shtetet anëtare.

www.coe.int

Shtetet Anëtare të Bashkimit Evropian kanë vendosur të lidhin të bashku njohuri, burimet dhe fatet e tyre. Si bashku, ata kanë ndërtuar një zonë të stabilitetit, demokracisë dhe të zhvillimit të qëndrueshëm duke ruajtur diversitetin kulturor, tolerancën dhe liri të individuale. Bashkimi Evropian është i përkushtuar të ndajë anëtarët dhe vlerat me vendet dhe popujt përtej kufijve të saj.

www.europa.eu

Translation co-funded
by the European Union

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE